

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tas-27 ta' Gunju, 2006

Rikors Numru. 1231/2005

BANK OF VALLETTA p.l.c.

VS

**David MIFSUD, Joseph u Maria Dolores *sive* Dorothy
mizzewġin Mifsud**

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors imressaq fit-28 ta' Diċembru, 2005, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissrin, il-Bank rikorrent talab li li din il-Qorti tawtorizzah jeżegwixxi s-sentenza mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fit-3 ta' Mejju, 2000, fil-kawża fl-ismijiet "*Bank of Valletta p.l.c. vs David Mifsud u Joseph u Maria Dolores sive Dorothy mizzewġin Mifsud*" (Ċitazz. Nru. 368/00RCP) sabiex jottjeni l-ħlas ta' seba' u erbgħin elf sitt mija u sitta u għoxrin lira maltija u disa' ċenteżmi (Lm 47,626.09) flimkien mal-imgħaxijiet ulterjuri mit-2 ta' Diċembru, 2005, sal-jum tal-ħlas effettiv, u dan

Kopja Informali ta' Sentenza

billi għaddew aktar minn ħames snin minn dak inhar li kienet ingħatat dik is-sentenza;

Rat it-Tweġiba mressqa mill-intimati fil-21 ta' April, 2006, li biha laqgħu għat-talbiet tal-Bank rikorrent billi qalu li t-talbiet (*sic*) attriċi kienu infondati u kellhom jiġu miċħudin minħabba li s-sentenza li tagħha qegħda tiġi mitluba l-eżekuzzjoni ma hix riflessa la fil-premessi u wisq anqas fit-talba; billi kella ssir il-prova tan-notifika tal-ewwel sentenza mill-Bank rikorrent; billi s-sentenza msemmija għarfet bejn il-kapaċitajiet relattivi tal-intimati kemm ukoll f'dak li għandu x'jaqsam mal-ammonti li kellhom jagħtu lill-istess Bank rikorrent; u billi f'kull każ, l-eżekuzzjoni tas-sentenza għandu jibqa' limitat għas-sorti miksut bis-saħħa tal-imsemmija sentenza oriġinali. L-interessi u l-ammont tagħhom iridu jiġu pruvati d-dekorrenza tagħhom, filwaqt li l-ispejjeż jibqgħu esklużi mis-sorti;

Semgħet ix-xhieda tal-bank rikorrent;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet;

Rat id-degriet tagħha tal-lum li bih ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni maħsuba taħt l-artikolu 258 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, biex sentenza li ngħatat kontra l-intimati f'Mejju tal-2000, terġa' ssir eżekuttiva. Il-Bank rikorrent kien ġie kanonizzat kreditur tal-intimat David Mifsud bħala debitur ewlieni fis-somma ta' ħamsa u għoxrin elf u tmienja u ħamsin lira maltija u żewġ ċenteżmi (Lm 25,058.02). Billi l-intimati l-oħrajn miżżewġin Mifsud kienu ntrabtu bħala garanti solidali mal-imsemmi David Mifsud sal-ammont ta' disat elef lira Maltija (Lm 9,000), l-istess sentenza ikkundannathom ukoll iħallsu lill-Bank attur dik is-somma lill-Bank attur. Lill-intimati kollha s-sentenza imponitilhom ukoll il-ħlas tal-imgħax ulterjuri b'effett mill-1 ta' Ottubru, 1999, sal-jum tal-ħlas effettiv;

Illi l-Bank rikorrent jidher li minn dak inhar tas-sentenza msemija ma tħallas xejn mill-kreditu kanonizzat. Issa qiegħed jitlob li dik is-sentenza tingħata saħħa eżekuttiva mill-ġdid;

Illi l-intimati jridu li t-talba tal-Bank ma tintlaqax għaliex qegħdin jgħidu li l-Bank qiegħed jitlob somma li s-sentenza li ngħatat f'Mejju tal-2000 ma ikkundannathom qatt iħallsu, u wkoll għaliex it-talbiet tal-Bank rikorrent ma jiddistingwux bejn min minnhom kien debitur ewlieni għas-somma kollha kanonizzata u bejn min minnhom kien garanti solidali sa ċertu limitu biss;

Illi jrid jiġi iċċarat minnufih li t-talba tal-Bank rikorrent hija, essenzjalment, talba waħda: jiġifieri dik li tirrendi s-sentenza mogħtija minn din il-Qorti f'Mejju tal-2000 eżekuttiva mill-ġdid. F'dan ir-rigward, il-Qorti taqbel mas-sottomissjonijiet magħmulin mill-għaref difensur tal-Bank rikorrent. Fi proċedura bħal din, dik hija t-talba waħdanija li trid issir u dan għaliex sentenza li tkun saret ġudikat għandha ħajja ta' (illum il-ġurnata) ħames snin, u wara li jgħaddi dak iż-żmien is-saħħa eżekuttiva tagħha tintemm. Dan għaliex huwa meqjus li ż-żmien imsemmi mil-liġi huwa wieħed ta' dekadenza u mhux ta' preskrizzjoni, u ladarba dak iż-żmien jagħlaq, biex sentenza (jew titolu eżekuttiv ieħor) terġa' tikseb ħajja eżekuttiva ġdida trid issir talba lill-Qorti¹;

Illi l-kwestjoni li nqalgħet bejn il-partijiet inħolqot minħabba li l-Bank rikorrent, fit-talba waħdanija tiegħu, żied xi kliem dwar l-ammont li huwa jgħid li tela' matul iż-żmien kollu wara s-sentenza li jrid jerġa' jirrendi eżekuttiva. L-għaref difensur tal-intimati jgħid li din hija talba li ma tistax issir għaliex is-sentenza mogħtija f'Mejju tal-2000, tgħid dak li tgħid, u wieħed ma jistax jinqeda b'din il-proċedura biex bħallikieku jagħmel talba ġdida bis-saħħa ta' sentenza li għalqilha ż-żmien;

¹ App.Kumm. 4.3.1993 fil-kawża fl-ismijiet *Galea Testaferrata noe vs Borġ et* (Kollez. Vol: LXXVII.ii.55)

Illi tajjed li wieħed iżomm quddiem għajnejh li azzjoni bħal din tal-lum ma tistax isservi la bħala appell mill-ewwel sentenza u lanqas bħala ritrattazzjoni tagħha. Dik is-sentenza saret ġudikat u għalhekk is-sewwa li fiha sentenza bħal dik ma jergax jinfetaħ għad-diskussjoni². Iżda wieħed jista' jressaq provi dwar dak li jkun seħħ **wara** l-għoti ta' sentenza bħal dik li tagħha qegħda tintalab it-tiġdid tal-eżegwibililita'. Dan huwa għall-ġid ta' kull parti – kemm għal dik li tkun rebħet fl-ewwel sentenza (minħabba li tista' tressaq provi li minn dak li rebħet ma tkun tħallset xejn) u kif ukoll għall-parti li tkun tilfet dik il-kawża (minħabba li jkun ta' ħsara għaliha jekk kemm-il darba ma tkunx tista' turi, per eżempju, li l-ammont kanonizzat bl-ewwel sentenza tkun ħallsitu jew inħafrilha);

Illi f'dan il-każ, il-Qorti tifhem xi ftit it-tħassib tal-intimati li, minn kif inhi mfassla t-talba tal-Bank rikorrent, wieħed jista' jaħseb li l-Bank qiegħed jimplika li s-somma kanonizzata fis-sentenza ta' Mejju tal-2000 kienet anqas minn kemm jissemma li l-Bank rikorrent għandu jieħu mingħandhom fir-Rikors tal-lum, u kif ukoll li r-Rikors tal-lum jista' qiegħed jitfa' f'keffa waħda lill-intimati kollha f'daqqa;

Illi madankollu ma jidhirx li dak it-tħassib huwa mistħoqq. Kif ingħad, it-talba waħdanija tal-Bank rikorrent hija dik li jirrendi **dik is-sentenza** eżekuttiva mill-ġdid. Meta qiegħed jagħmel talba bħal dik, qiegħed essenzjalment jaċċetta u jtenni dak li dik is-sentenza stabiliet dakinhar li ngħatat, ukoll jekk dak seħħ aktar minn ħames snin ilu. Naturalment, wieħed irid jiftakar li dik is-sentenza kienet ordnat ukoll li l-intimati (kemm id-debitur ewlieni u kif ukoll il-garanti solidali) jħallsu l-imgħaxijiet legali fuq is-somom li għalihom kienu rispettivament responsabbli b'effett minn data partikolari u sa ma jsir il-ħlas effettiv. Mela dan ifisser li meta l-Bank rikorrent qiegħed jitlob it-tiġdid tal-eżegwibililita' tas-sentenza, qiegħed jerga' jgħajjex kulma s-sentenza ordnat. Il-fatt li għaddew aktar minn ħames snin minn meta ngħatat dik is-sentenza, ma jfissirx iżda li jekk il-Bank ma seħħlux jitħallas, kulma kienu

² App Kumm.11.4.1995 fil-kawża fl-ismijiet *Vincent Bonnici noe et vs Paul Ċilia et* (mhix pubblikata)

ikkundannati jhallu l-intimati jitqies bhallikieku nħafilhom. Lanqas ma jfisser li jekk l-intimati miżżewġin Mifsud kienu garanti solidali mad-debitur ewlieni sa' ammont partikolari, issa se' jsiru huma wkoll debituri ewlenin għas-somma kollha kanoniżżata fis-sentenza;

Illi l-Qorti għalhekk tifhem li l-aħħar kliem tat-talba tal-Bank rikorrent huma biss turija ta' motiv li minħabba fih huwa qiegħed iressaq it-talba għat-tigdid tal-eżegwibilita' tas-sentenza, u mhux talba ġdida għal kanoniżżazzjoni ta' kreditu ġdid. Għalhekk, minn dan ir-rigward, dak il-kliem seta' ma ngħadx u t-talba kienet xorta waħda tkun tgħodd. L-użu ta' dak il-kliem, madankollu, lanqas ma jgħib it-talba waħda bla siwi, kif iridu l-intimati, għaliex l-essenzjalita' ta' kawża bħal din hija marbuta mat-termini speċifiċi ta' sentenza – jew titolu eżekutiv ieħor li jkun – kif tkun ingħatat meta saret eżekuttiva l-ewwel darba;

Illi, naturalment, jekk il-Bank rikorrent, bħalma xehed ir-rappreżentant tiegħu illum quddiem il-Qorti³, għadu ma seħħlu jgħbor xejn mill-kreditu lilu dovut bis-saħħa tal-imsemmija sentenza, ladarba dik is-sentenza terġa' tingħata ħajja eżekuttiva, jista' jaġġorna l-ammont li sal-lum jippretendi bi ħlas mingħand l-intimati (kemm dak li huwa debitur ewlieni u kif ukoll dawk li huma l-garanti solidali sal-ammont limitat imsemmi) u dan dejjem fit-termini ta' dak li stabiliet l-istess sentenza;

Illi rigward it-tieni eċċezzjoni tal-intimati, jingħad minnufih li din mhi bl-ebda mod mistħoqqa. Il-Bank rikorrent ma kellu għalfejn juri jew jipprova bl-ebda mod huwa kien innotifika lill-intimati b'kopja tal-ewwel sentenza. Huma kienu parti f'dik il-kawża u messhom segwewha huma;

Illi għar-rigward tar-raba' eċċezzjoni, din ma tistax titqies bħala kontestazzjoni vera u proprja għaliex hija stqarrija ta' dak li kull talba għal tigdid ta' eżegwibilita' ta' titolu eżekuttiv li skada ġgħib magħha bħala effett immedjat ta' talba bħal dik;

³ Ara x-xhieda ta' Joseph Borġ Cardona f'paġ. 24-5 tal-proċess

Kopja Informali ta' Sentenza

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda taqta' u tiddeċiedi billi:

Tilqa' t-talba tal-Bank rikorrent billi tordna li s-sentenza mogħtija minn din il-Qorti fit-3 ta' Mejju, 2000, fl-atti taċ-Ċitazzjoni 368/00RCP, terġa' tkun tista' tiġi eżegwita mill-Bank rikorrent fit-termini msemmija f'dik l-istess sentenza u dan billi għaddew aktar minn ħames snin minn dak inhar li ngħatat;

Tiċhad l-eċċezzjonijiet tal-intimati billi m'humix mistħoqqa, bl-ispejjeż kontra tagħhom.

Moqrija

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----